
 <h2 style="text-align: center;">2.5. Dobre i loše strane digitalnoga doba</h2>	 <p style="text-align: right;">5. i 6. razred</p>
--	--	--

<h3>Sažetak nastavne jedinice</h3> <p>Učenici će, radeći u skupinama, navesti u koju se svrhu najčešće koriste digitalnim medijima te će navedene primjere razvrstati na dobre i loše. Gledat će i analizirati video o dobrim i lošim stranama digitalnoga doba, rješavat će <i>online</i> listić o opasnostima upotrebe digitalnih medija te listić o pozitivnim i negativnim obilježjima digitalnoga doba. U završnome dijelu sata promišljat će o vlastitoj upotrebi digitalnih medija.</p>	<h3>Cilj i ishodi učenja:</h3> <ul style="list-style-type: none"> – razlikovati pozitivna i negativna obilježja digitalnoga doba – istaknuti opasnosti koje se skrivaju u korištenju digitalnim medijima (<i>cyberbullying</i>, <i>seksting</i>, <i>trolling</i>, <i>online</i> ugled, kriminal na internetu, pretjerano korištenje internetom...) – raspravljati o vlastitoj upotrebi digitalnih medija
--	---

Korelacija: Hrvatski jezik, Engleski jezik, Informatika, sat razrednika

Nastavna sredstva i pomagala: bijeli A4 papir izrezan na vrpce za motivacijsku aktivnost, magneti, videozapis, *online* listić – *Opasnosti digitalnoga doba*, *online* listić– *Pozitivne i negativne karakteristike digitalnoga doba*, računala/tableti

Uvodni dio

Motivacijske aktivnosti

10 minuta

Na početku sata učenici usmeno ponavljaju naučeno gradivo o digitalnim medijima.

Pitanja:

1. Što su digitalni mediji?
2. Što nam omogućuje korištenje digitalnim medijima?

Objašnjenje:

Digitalni mediji (tekst, grafika, audio i video) sadržaji su koji se mogu prenositi i stvarati s pomoću računala, mobilnih uređaja, interneta ili društvenih mreža, a omogućuju korisnicima komuniciranje i međusobnu interakciju.

OŠ "Mladost"
Osijek

Digitalni mediji omogućuju nam mobilno telefoniranje, slanje e-pošte, audiokomunikaciju i videokomunikaciju na Skypeu, Lyncu..., dopisivanje i komentiranje na društvenim mrežama, „čtovima“, forumima, „lajkanje“ na Facebooku, Twitteru, MySpaceu, Ask.fm.-u..., snimanje i dijeljene fotografija i videa na internetu, „tagiranje“ nekoga na fotografijama, „čekiranje“ na nekoj lokaciji, igranje *online* igara, gledanje filma, utakmice ili koncerta..., izradu PowerPoint prezentacije, slušanje glazbe na iPodu, čitanje *online* vijesti, posjećivanje portala (Google, YouTube, Wikipedija, Yahoo!...), stvaranje vlastitih audiouradaka ili videouradaka.

Zadatak:

Nakon što su učenici ponovili naučeno o digitalnim medijima, učiteljica/učitelj ih dijeli u nekoliko skupina od 4 do 5 učenika (moguće je skupine formirati i prije početka sata). Zadatak je učenika da nakon međusobnoga razgovora o mogućnostima i primjeni digitalnih medija na vrpce bijelog papira napišu pet aktivnosti koje najčešće izvode s pomoću digitalnih medija.

Učiteljica/učitelj treba naglasiti učenicima kako primjeri moraju biti napisani čitljivo, velikim tiskanim slovima, po mogućnosti markerom ili flomasterom, kako bi bili vidljivi jer će se nalaziti na ploči tijekom Aktivnosti 1 u glavnome dijelu sata.

Glavni dio

30 minuta

Aktivnost 1

10 minuta

Nakon što su sve skupine završile sa zadatkom iz uvodnoga dijela sata, učiteljica/učitelj na ploči crta tablicu s dva stupca gdje u jedan upisuje riječ DOBRO, a u drugi LOŠE. Zadaje učenicima neka razmisle jesu li njihovi primjeri pozitivni (dobri) ili negativni (loši) te da unutar skupina pokušaju odrediti u koji bi stupac smjestili svoje napisane primjere. Predstavnik svake skupine dolazi pred ploču i razvrstava ih u odabrani stupac te objašnjava razlog zbog kojega je pojedini primjer u pojedinome stupcu. Ako se koji primjer već nalazi na ploči, tj. ako se ponavlja, ne stavljamo ga na ploču. Najbolje bi bilo da zbog mogućega ponavljanja primjera predstavnici stavljaju po jedan primjer dok se sve skupine ne izredaju, zatim drugi primjer, pa treći itd. Na taj će se način izbjeći mogućnost da zadnja skupina nema što staviti na ploču.

Aktivnost 2

15 minuta

Učenici gledaju video *Društvene mreže* u trajanju od 2:42 minute:

www.youtube.com/watch?v=YHFY-OM6vbc

Nakon gledanja filma slijedi analiza: na postavljena pitanja učenici usmeno odgovaraju, raspravljaju, argumentiraju svoje tvrdnje o viđenome itd.

OŠ "Mladost"
Osijek

Pitanja:

1. Navedite nekoliko dobrih i loših strana digitalnoga doba na temelju gledanoga.
2. Usporedite primjere iz videa s primjerima iz vlastitoga života (primjeri iz uvodnoga dijela sata).
3. Koja su pozitivna, a koja negativna obilježja digitalnoga doba povezana s komunikacijom digitalnim medijima?
4. Koja su pozitivna, a koja negativna obilježja digitalnoga doba za cjelokupno društvo u kojemu živimo?
5. Koje opasnosti skriva korištenje digitalnim medijima?

Objašnjenje:

Dobre strane digitalnoga doba:

1. Vrlo lako možeš doći do različitih informacija (*online* novine i različiti portali, Google, YouTube, Wikipedija, Yahoo!, MSN).
2. Mnoge sadržaje možeš naučiti koristeći se internetom: tijekom rješavanja školskih zadataka i projekata koristeći se mrežnom knjižnicom i bazom edukativnih materijala (Google Books, Google Znalac, e-knjiznica.carnet.hr, elektronickeknjige.com, Wikipedija, YouTube) te učiti strane jezike korištenjem mrežnom školom stranih jezika.
3. Možeš lako komunicirati i družiti se s prijateljima i rođacima koji žive daleko od tebe s pomoću društvenih mreža i različitih pričaoica (Facebook, Twitter, Skype, Lync, MySpace, MSN, Forum.hr).
4. Možeš se opustiti i zabaviti gledanjem filmova, utakmica ili koncerata te čitati o omiljenim osobama: YouTube, djecamedija.org.
5. Možeš se zabavljati igrajući videoigre.
6. Možeš stvarati vlastite audiouratke ili videouratke.
7. Na internetu se vrlo lako mogu dijeliti različiti sadržaji što omogućava otkrivanje novih talenata (velik broj ljudi može vidjeti snimku nekoga tko lijepo pjeva, svira...).
8. Možeš učiniti dobro djelo i pomoći nekome sudjelovanjem i podržavanjem humanitarnih akcija.
9. Projekti u školi mogu biti mnogo zabavniji i zanimljiviji ako se primjenjuje tehnologija.
10. Internet omogućava brzo i jednostavno reklamiranje proizvoda ili usluga koje se nude.

Loše strane digitalnoga doba:

1. Na internetu možeš primiti različite negativne poruke i sadržaje koji te mogu povrijediti, ismijati i nanijeti bol.
2. Ljudi se često skrivaju iza lažnih profila pa nikad nisi sasvim siguran s kim se dopisuješ.

OŠ "Mladost"
Osijek

3. Ako nisi dovoljno oprezan sa svojom lozinkom, netko može ukrasti tvoje podatke i u kratkome roku poslati ih velikom broju ljudi ili u tvoje ime slati negativne poruke i sadržaje.
4. Sve što radiš na internetu, tamo trajno ostaje.
5. Kad komuniciraš internetom, manje vremena provodiš družeći se licem u lice.
6. Ljudi mogu neprimjereno govoriti kad su anonimni.
7. Ako tvoji korisnički računi, elektronička pošta i profili nisu dovoljno dobro zaštićeni, netko ih vrlo lako može zloupotrijebiti hakiranjem (neovlašteno pristupi tvojim podacima i ukrade ih).
8. Negativne informacije (fotografije ili video neprimjerena sadržaja) o nekome na internetu se šire velikom brzinom.
9. Ljudi mogu postati ovisni o digitalnim medijima.

Učenici u udžbeniku čitaju o opasnostima digitalnog doba, a potom rješavaju online listić *Opasnosti digitalnoga doba* u kojem u moraju upariti opasnosti korištenja digitalnih medija s odgovarajućim objašnjenjem njezina značenja.

[http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-2.5-Dobre_i_lose_strane_digitalnog_doba_\(aktivnost2\).htm](http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-2.5-Dobre_i_lose_strane_digitalnog_doba_(aktivnost2).htm)

Aktivnost 3

5 minuta

Pozitivne i negativne karakteristike digitalnoga doba

Nakon razgovora o dobrim i lošim stranama digitalnoga doba učenici dobivaju zadatak u kojemu će primijeniti naučeno rješavanjem radnoga listića.

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-2.5-pozitivne_i_negativne_karakteristike_digitalnog_doba-listic-LK.pdf

Završni dio

Aktivnost za zaokruživanje nastavne jedinice

5 minuta

Na kraju sata učenici zaključuju sat promišljanjem o vlastitoj upotrebi digitalnih medija te odgovaraju na sljedeća pitanja:

1. Kojim se digitalnim medijem koristite najviše, a kojim najmanje i zašto?
2. Navedite jednu dobru i jednu lošu stranu digitalnoga doba s kojima ste se susri koristeći se digitalnim medijima.
3. Objasnite na koji način digitalni mediji dobro/loše utječu na cjelokupno društvo?

OŠ "Mladost"
Osijek

Dodatne aktivnosti

Izraditi plakate koji će prikazivati kako digitalni mediji utječu na njihove živote. S pomoću riječi i slike učenici mogu prikazati sebe u digitalnome svijetu.

Obiteljske aktivnosti

Razgovarati o opasnostima koje se skrivaju u upotrebi digitalnih medija. Roditelji se s djetetom mogu dogovoriti koje je optimalno vrijeme za djetetov boravak na internetu i u koje ga svrhe utrošiti. Pojasniti važnost digitalnih medija u životu i istaknuti njihova pozitivna obilježja.

Literatura

Opasnosti na internetu:

<http://www.slideshare.net/PogledKrozProzor/opasnosti-na-internetu>.

Negativne strane interneta:

<http://reviews.wikinut.com/The-Negative-Side-of-the-Internet/-z2npi4f/>.

Prilozi

Online listić Opasnosti digitalnoga doba:

[http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-2.5-Dobre_i_lose_strane_digitalnog_doba_\(aktivnost2\).htm](http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-2.5-Dobre_i_lose_strane_digitalnog_doba_(aktivnost2).htm)

Cyberbullying ili računalno zlostavljanje → svaka komunikacijska aktivnost s pomoću interneta (uporabom elektroničke pošte, *web*-stranica, blogova, društvenih mreža), videa ili mobilnih uređaja koja služi kako bi se nekoga ponizilo, zadirkivalo, prijetilo ili ga se zlostavljalo na neki drugi način.

Sexting → slanje neprimjerenih seksualnih poruka i fotografija najčešće mobilnim uređajima.

Trolling → *online* uznemiravanje na forumu, pričaonici ili blogu kad osoba namjerno šalje uznemirujuće poruke koje vrijeđaju ljude i nanose im bol.

Phishing → mrežna krađa identiteta koja korisnika navodi na otkrivanje korisničkoga imena i lozinke u svrhu krađe novca s bankovnog računa ili za provalu u e-poštu žrtve.

Grooming → mamljenje djece radi seksualnih potreba.

Happy slapping → skupina napada osobu i snima nasilje mobilnim uređajem/kamerom.

Cyberbullying ili računalno zlostavljanje → svaka komunikacijska aktivnost s pomoću interneta (uporabom elektroničke pošte, *web*-stranica, blogova, društvenih mreža), videa ili mobilnih uređaja koja služi kako bi se nekoga ponizilo, zadirkivalo, prijetilo ili ga se zlostavljalo na neki drugi način.

Sexting → slanje neprimjerenih seksualnih poruka i fotografija najčešće mobilnim uređajima.

Trolling → *online* uznemiravanje na forumu, pričaonici ili blogu kad osoba namjerno šalje uznemirujuće poruke koje vrijeđaju ljude i nanose im bol.

OŠ "Mladost"
Osijek

Phishing → mrežna krađa identiteta koja korisnika navodi na otkrivanje korisničkoga imena i lozinke u svrhu krađe novca s bankovnog računa ili za provalu u e-poštu žrtve.

Grooming → mamljenje djece radi seksualnih potreba.

Online listić : *Pozitivne i negativne karakteristike digitalnoga doba*

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul3/m3-2.5-pozitivne_i_negativne_karakteristike_digitalnog_doba-listic-LK.pdf

U tablicu razvrstaj sljedeće rečenice prema pozitivnim, odnosno negativnim karakteristikama digitalnoga doba.

POZITIVNE KARAKTERISTIKE	NEGATIVNE KARAKTERISTIKE

- a) Mogu se na vrlo jednostavan način družiti s prijateljima, dalekim rođacima...
- b) Sve što radim na internetu, tamo ostaje trajno.
- c) Vrlo lako mogu doći do različitih informacija.
- d) Mnogo toga mogu naučiti koristeći se internetom.
- e) Moje privatne informacije mogu biti umnožene i poslane bilo kome.
- f) Kad sam na internetu, manje vremena provodim s drugima.
- g) Zabavljam se igrajući videoigre.
- h) Ljudi mogu reći ružne stvari kad su anonimni.
- i) Projekti u školi mogu biti mnogo zabavniji i zanimljiviji ako se rabi tehnologija.
- j) Na internetu mogu primiti različite negativne poruke i sadržaje.